

Навчально-методичний центр цивільного
захисту та безпеки життєдіяльності
Сумської області

Дії населення в умовах ВОЄННОГО СТАНУ

ПРАКТИЧНИЙ ПОРАДНИК

Суми 2018

Що таке воєнний стан

ВОЄННИЙ СТАН це особливий правовий режим, що вводить в Україні або в окремих її місцевостях у разі збройної агресії чи загрози нападу, небезпеки державній незалежності України, її територіальній цілісності та передбачає надання відповідним органам державної влади, військовому командуванню, військовим адміністраціям та органам місцевого самоврядування повноважень, необхідних для відвернення загрози.

ПРАВОВОЮ ОСНОВОЮ ВВЕДЕННЯ ВОЄННОГО СТАНУ є Конституція України, закон України "Про правовий режим воєнного стану", а також Указ президента.

ЗАХОДАМИ РЕЖИМУ ВОЄННОГО СТАНУ МОЖУТЬ БУТИ:

- ❖ посилення охорони важливих об'єктів національної економіки та об'єктів, що забезпечують життєдіяльність населення, та особливий режим їхньої роботи;
- ❖ запровадження трудової повинності для працездатних осіб, не залучених до роботи в оборонній сфері та сфері забезпечення життєдіяльності населення і не заброньованих за підприємствами, установами та організаціями на період дії воєнного стану;
- ❖ використання потужностей та трудових ресурсів підприємств, установ і організацій усіх форм власності для потреб оборони;
- ❖ примусове відчуження майна усіх форм власності для потреб держави;
- ❖ запровадження комендантської години (заборона перебування у певний період доби на вулицях та в інших громадських місцях без спеціально виданих перепусток і посвідчень), а також встановлення спеціального режиму світломаскування;
- ❖ встановлення для фізичних і юридичних осіб військово-квартирну повинність з розквартирування військовослужбовців, осіб рядового і начальницького складу правоохоронних органів, особового складу служби цивільного захисту, евакуйованого населення та розміщення військових частин, підрозділів і установ.

В умовах воєнного стану Президент та Кабінет міністрів діють виключно на підставі, в межах повноважень та в спосіб, визначені Конституцією та законами України.

У період воєнного стану не можуть бути припинені повноваження Президента України, Верховної Ради України, Кабінету Міністрів України, Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини, а також судів, органів прокуратури України, органів, що здійснюють оперативно-розшукову діяльність, досудове розслідування, та органів, підрозділи яких здійснюють контррозвідальну діяльність.

Підготовка до можливого перебування у зоні надзвичайної ситуації

Підготовку доцільно починати завчасно. В першу чергу необхідно підготувати оселю.

Підготовка оселі:

- ❖ нанести захисні смуги зі скотчу (паперу, тканини) на віконне скло для підвищення його стійкості до вибухової хвилі та зменшення кількості уламків і уникнення травмування у разі його пошкодження;
- ❖ по можливості обладняйте укриття у підвалі, захистіть його мішками з піском, передбачте наявність аварійного виходу;
- ❖ при наявності земельної ділянки обладняйте укриття на такій відстані від будинку, яка більше його висоти;
- ❖ зробити вдома запаси питної та технічної води;
- ❖ зробити запас продуктів тривалого зберігання;
- ❖ додатково укомплектувати домашню аптечку засобами надання першої медичної допомоги;
- ❖ підготувати (закупити) засоби первинного пожежогасіння;
- ❖ підготувати ліхтарики (комплекти запасних елементів живлення), газові лампи та свічки на випадок відключення енергопостачання;
- ❖ підготувати (закупити) прилади (примус) для приготування їжі у разі відсутності газу і електропостачання;
- ❖ підготувати необхідні речі та документи на випадок термінової евакуації або переходу до захисних споруд цивільного захисту або інших сховищ (підвалів, погребів тощо);
- ❖ особистий транспорт завжди мати у справному стані і запасом палива для виїзду у небезпечний район;
- ❖ при наближенні зимового періоду необхідно продумати питання щодо обігріву оселі у випадку відключення централізованого опалення.

Рекомендований склад домашньої аптечки

В обов'язковому порядку в домашній аптечці повинні бути ліки, які допоможуть при таких ситуаціях:

- ❖ головний, зубний або періодичний біль;
- ❖ температура;
- ❖ отруєння;
- ❖ препарати, що покращують травлення;
- ❖ алергія;
- ❖ застуда;
- ❖ протиінфекційний засіб;
- ❖ протизапальний засіб;
- ❖ удари і розтягнення;
- ❖ місцеве знеболююче (наприклад, у вигляді спрею);
- ❖ засіб проти опіків - пантенол.

Лікарські засоби для прийому всередину.

Анальгін в таблетках по 0,5 гр. - застосовується при болях різного походження (головний біль, невралгія, радикуліти, міозити).

Аспірин в таблетках по 0,25 і по 0,5 гр. - застосовується як протизапальний, жарознижувальний та болезаспокійливий засіб, приймають після їжі.

Валідол в таблетках по 0,06 гр., в капсулах по - 0,05 і 0,1 гр - застосовують при легких нападах стенокардії, неврозах, істерії і як протиблювотний засіб при морській та повітряній хворобі.

Валокордин (корвалол) - рідкий комбінований препарат у флаконах. Застосовується в якості заспокійливого засобу при болях в області серця, серцебитті, спазмах кишечника, при збудженні.

Нітрогліцерин в таблетках по 0,0005 гр. або в капсулах по 0,0005 гр. - застосовується при нападах стенокардії (болях у серці).

Сода двовуглекисла в порошок - застосовується для полоскання і промивання в 0,5-2% водних розчинах при захворюваннях очей, ротоглотки, а також для промивання слизових оболонок і шкіри при попаданні на них кислот.

Супрастин - у таблетках по 0,025 гр. відноситься до класичних антигістамінних препаратів - запобігання і (або) усунення симптомів алергії.

Вугілля активоване - у таблетках по 0,025 гр. і по 0,5 гр. - застосовують при харчових отруєннях.

Рекомендований склад домашньої аптечки

Лікарські засоби для зовнішнього застосування:

Гірчичники - застосовують при стенокардії: для цього 2-3 гірчичники ставлять на груди в області серця.

Йодно спиртовий розчин 5% (або 1-2% спиртовий розчин діамантової зелені) - застосовують для обробки з метою дезінфекції дрібних ранок або шкірних країв великих ран.

Лейкопластир бактерицидний застосовується для запобігання дрібних ранок від попадання в них мікробів і бруду.

Лейкопластир (стрічка) застосовується для фіксації великих і плоских пов'язок (на грудях, животі, спині і т. д.).

Нашатирний спирт 10% - застосовують для виведення хворого з непритомного стану; при укусах комах примочки з нашатирним спиртом кладуть на місце укусу.

Перекису водню розчин 3% застосовується для промивання ран і зупинки кровотечі з дрібних ранок, саден, подряпин.

Сульфацил-натрій у вигляді 30% розчину в тубиках-крапельницях - застосовується при інфекціях, травмах ока і попаданні в нього сторонніх тіл; в око закачують 1-2-3 краплі ліків.

Перев'язувальний матеріал, засоби зупинки кровотечі, інше:

Бинт стерильний вузький і широкий - використовується для перев'язок.

Бинт нестерильний - використовується для фіксації пов'язок при переломах і вивихах кінцівок, для компресів.

Вата гігроскопічна нестерильна - використовується для компресів, для фіксуючих пов'язок як прокладочний матеріал, для примочок.

Пакети перев'язувальні індивідуальні різні - використовуються для перев'язок ран.

Серветки марлеві стерильні - використовують для обробки ран і пов'язок.

Гумовий кровоспинний джгут використовується для зупинки артеріальної кровотечі.

Папір вощений (або целофан) - використовується для компресів.

Грілка гумова - застосовується для локального прогрівання ділянок тіла.

Ножиці - застосовують при перев'язках, для розрізання одягу при травмі.

Пінцет (без зубчиків) - застосовується для видалення чужорідних тіл зі шкіри та інших маніпуляцій.

Піпетка очна - для краплинного введення рідких ліків.

Пузир для льоду гумовий для створення локального охолодження ділянки тіла при травмах, захворюваннях.

Стаканчик для прийому ліків.

Термометр медичний.

"Екстрена валізка"

Екстрена валіза, як правило, являє собою міцний і зручний рюкзак від 25 літрів і більше, що містить необхідний індивідуальний мінімум одягу, предметів гігієни, медикаментів, інструментів, засобів індивідуального захисту та продуктів харчування. Всі речі повинні бути новими (періодично поновлюваними) і не використовуватись у повсякденному житті. Екстрена валіза призначена для максимально швидкої евакуації із зони надзвичайної події, будь то землетрус, повінь, пожежа, загострена криміногенна обстановка, епіцентр військових дій і т.д. Вантаж у рюкзаку треба укласти рівномірно. Добре мати рюкзак з "підвалом" (нижнім клапаном).

У РЮКЗАК РЕКОМЕНДУЄТЬСЯ ПОКЛАСТИ НАСТУПНЕ:

- ❖ копії важливих документів в поліетиленовій упаковці. Заздалегідь зробіть копії всіх важливих документів – паспорта, автомобільних прав, документів на нерухомість, автомобіль і т.д. Документи треба укласти так, щоб у разі необхідності їх можна було швидко дістати. У деяких джерелах так само вказують серед документів тримати кілька фотографій рідних і близьких;
- ❖ кредитні картки та готівку. Нехай у вас буде невеликий запас грошей;
- ❖ дублікати ключів від будинку і машини;
- ❖ карту місцевості, а також інформацію про спосіб зв'язку і зустрічі в умовленому місці зустрічі вашої родини;
- ❖ засоби зв'язку та інформації (невеликий радіоприймач з можливістю прийому в УКХ і FM діапазоні) та елементи живлення до радіоприймача (якщо потрібні);
- ❖ ліхтарик (краще кілька) і запасні елементи живлення до нього, сірники (бажано туристичні), запальничка, свічки;
- ❖ компас, годинник (перевагу віддавайте водонепроникним);
- ❖ багатофункціональний інструмент, що включає (лезо ножа, шило, пилку, викрутку, ножиці тощо);
- ❖ ніж, сокира, сигнальні засоби (свисток, фальшфейєр і т.д.);
- ❖ декілька пакетів для сміття, об'ємом 120 літрів. Може замінити намет або тент, якщо розрізати;
- ❖ рулон широкого скотчу;

"Екстрена валізка"

- ❖ упаковка презервативів. Презерватив, за необхідності, може використовуватись для захисту від вологи сірників та запальничок, у якості джгута для зупинки кровотечі, надійного закупорювання ємкостей від комах та піску, перенесення води;
- ❖ шнур синтетичний 4-5 мм , близько 20 м;
- ❖ блокнот і олівець;
- ❖ нитки та голки;
- ❖ аптечка першої допомоги. До складу аптечки обов'язково повинні входити: бинти, лейкопластир, вата, йод, активоване вугілля (інтоксикація), парацетамол (жарознижувальний), пенталгін (знеболююче), супрастин (алергія), імодіум (діарея), фталазол (шлункова інфекція), альбуцид (краплі для очей), джгут, шприци тощо; ліки що Ви приймаєте (мінімум на тиждень) з описом способу застосування та дози; рецепти; прізвища та мобільні телефони ваших лікарів (слідкуйте за терміном придатності ліків);
- ❖ одяг: комплект нижньої білизни (2 пари), шкарпетки бавовняні (2 пари) і вовняні, запасні штани, сорочка або кофта, плащ-дошовик, в'язана шапочка, рукавички, шарф (може знадобитися в найнесподіваніших ситуаціях), зручне, надійне взуття;
- ❖ міні-палатка, поліуретановий килимок, спальник (якщо дозволяє місце);
- ❖ засоби гігієни: зубна щітка і зубна паста, невеликий шматок мила, рушник (є в упаковці пресовані), туалетний папір, кілька упаковок одноразових сухих та вологих серветок, кілька носових хусток, засоби інтимної гігієни, бритву, манікюрний набір;
- ❖ приналежності для дітей (якщо необхідно);
- ❖ посуд (краще металевий): казанок, фляга, ложка, кружка;
- ❖ запас їжі на кілька днів - все, що можна їсти без попередньої обробки і не займає багато місця, довго зберігається (не швидкопсувні), наприклад: висококалорійні солодощі (чорний шоколад (з горіхами), жменю льодяників), набір продуктів (тушонка, галети, суп-пакети, м'ясні та рибні консерви), якщо дозволяє місце - крупа перлова, гречана, рис довгозерний, макарони, вермішель, сухі овочеві напівфабрикати, горілка, спирт питний;
- ❖ запас питної води (з розрахунку 2.5 – 3 л. на добу) на 1-3 дні, який треба періодично оновлювати (вода не повинна бути застоюною)..

У літніх людей, інвалідів та дітей є особливі потреби. За необхідності, цей список доповнюється і коригується. Із практики, загальна вага "Екстреної валізи" не повинна перевищувати 50 кілограмів.

Правила поведінки в умовах надзвичайних ситуації воєнного характеру

- ❖ зберігати особистий спокій, не реагувати на провокації;
- ❖ не сповіщати про свої майбутні дії (плани) малознайомих людей, а також знайомих з ненадійною репутацією;
- ❖ завжди мати при собі документ (паспорт) що засвідчує особу, відомості про групу крові своєї та близьких родичів, можливі проблеми зі здоров'ям;
- ❖ знати місце розташування захисних споруд цивільного захисту поблизу місця проживання, роботи, місцях частого відвідування. Без необхідності старатися як найменше знаходитись поза місцем проживання, роботи та малознайомих місцях;
- ❖ при виході із приміщень, пересуванні сходами багатопверхівок або до споруди цивільного захисту (сховища) дотримуватись правила правої руки (як при русі автомобільного транспорту) з метою уникнення тисняви. Пропускати вперед та надавати допомогу жінкам, дітям, людям похилого віку та інвалідам, що значно скоротить терміни зайняття укриття;
- ❖ уникати місць скупчення людей;
- ❖ не вступати у суперечки з незнайомими людьми, уникати можливих провокацій;
- ❖ у разі отримання будь-якої інформації від органів державної влади про можливу небезпеку або заходи щодо підвищення безпеки передати її іншим людям;
- ❖ при появі озброєних людей, військової техніки, заворушень негайно покинути цей район;
- ❖ посилювати увагу і за можливості, також залишити цей район, у разі появи засобів масової інформації сторони-агресора;
- ❖ звертати увагу на осіб, які орієнтуються на місцевості, розмовляють з акцентом, мають не характерну зовнішність, протиправні і провокативні дії, проведення незрозумілих робіт тощо, негайно інформувати органи правопорядку, місцевої влади, військових;
- ❖ у разі потрапляння у район обстрілу сховатись у найближчу захисну споруду цивільного захисту, сховище (укриття). У разі відсутності пристосованих сховищ, для укриття використовувати нерівності рельєфу, (канави, окопи, заглиблення від вибухів тощо). У разі раптового обстрілу та відсутності поблизу споруд цивільного захисту, сховища і укриття – лягти на землю головою в сторону, протилежну вибухам. Голову прикрити руками. Не виходьте з укриття до кінця обстрілу;
- ❖ надавати першу допомогу іншим людям у разі їх поранення. Визвати екстрену медичну допомогу, представників ДСНС України, органів правопорядку за необхідності військових;
- ❖ у разі, якщо ви стали свідком поранення або смерті людей, протиправних до них дій (арешт, викрадення, побиття тощо) постаратися з'ясувати та зберегти як найбільше інформації про них та обставини події для надання допомоги, пошуку, встановлення особи тощо. Необхідно пам'ятати, що Ви самі або близькі Вам люди, також можуть опинитись у скрутному становищі і будуть потребувати допомоги.

Вибухонебезпечні предмети

У РАЗІ ВИЯВЛЕННЯ ВИБУХОНЕБЕЗПЕЧНОГО АБО ПІДОЗРІЛОГО ПРЕДМЕТА СЛІД ДОДЕРЖУВАТИСЯ НАСТУПНОЇ ПОСЛІДОВНОСТІ ДІЙ:

- ❖ Негайно припинити будь які зайві дії поруч з виявленим предметом, зупинити всі роботи, вимкнути обладнання та техніку.
- ❖ Звернути увагу оточуючих людей на небезпеку та ініціювати їх відведення на максимально безпечну відстань, але не менше ніж 100 м. При цьому слід зберігати спокій та рівновагу, намагатися не провокувати паніку. У разі необхідності надати допомогу у залишенні небезпечної зони літнім людям, дітям та інвалідам.
- ❖ Терміново повідомити про знахідку представників правоохоронних органів та аварійні служби за телефонами 101, 102 та дати максимально детальний опис виявленого предмету і ситуації що склалася.

Пам'ятайте, що дзвінки за номерами телефонів аварійних служб 101, 102, 103, 104 безкоштовні з будь яких телефонів та можливі навіть за відсутності коштів на рахунку.

- ❖ За можливості, позначити місце виявлення предмету за допомогою підручних засобів.
- ❖ До прибуття спеціальних служб вжити заходів для обмеження доступу людей до небезпечної зони. При цьому необхідно залучати представників комунальних служб, служб охорони установ та підприємств, які знаходяться поруч.
- ❖ Запам'ятати та, за можливості, зафіксувати обставини виявлення предмета, час виявлення, місце розташування, його зовнішній вигляд, характерні ознаки. Звернути увагу на осіб які можуть бути причетні до залишення виявленого предмету, запам'ятати їх прикмети. Для надійної фіксації важливої інформації доцільно застосовувати засоби фотографування за їх наявності.
- ❖ Обов'язково дочекатися в безпечному місці прибуття представників спеціальних вибухотехнічних або піротехнічних служб та особисто передати фахівцям наявну інформацію стосовно предмету.

Вибухонебезпечні предмети

УВАГА! КАТЕГОРИЧНО ЗАБОРОНЯЄТЬСЯ!

- ❖ Торкатися вибухонебезпечного або підозрілого предмета, зрушувати його з місця, проводити будь які маніпуляції з ним. Будь-яким чином впливати на предмет, піддавати його механічному, термічному, акустичному, світловому або іншому впливу.
- ❖ Самостійно відкривати та перевіряти підозрілі сумки, коробки, валізи. Намагатись самостійно знешкоджувати вибухонебезпечний предмет. Використовувати поруч з предметом відкритий вогонь, палити, використовувати електронагрівальні прилади. Користуватися поруч з предметом засобами радіозв'язку, мобільними телефонами та іншими приладами, що передають радіосигнали.

ЯК РОЗПІЗНАТИ ВИБУХОНЕБЕЗПЕЧНИЙ ПРЕДМЕТ:

Існують чотири основні категорії вибухонебезпечних предметів, що несуть в собі потенціальну загрозу та великий ризик для життя і здоров'я пересічних громадян, що перебувають в зоні проведення бойових дій, а саме:

- ❖ військові бойові припаси що залишені, загублені на місцевості при переміщенні військових формувань;
- ❖ військові бойові припаси та їх залишки, які були приведені в дію, але за певних причин не вибухнули;
- ❖ інженерні бойові припаси (протитанкові, протипіхотні міни), встановлені на місцевості в бойове положення;
- ❖ саморобні вибухові пристрої виготовлені та встановлені в терористичних цілях.

Саморобні вибухові пристрої

Окремий та найнебезпечніший клас вибухонебезпечних предметів складають саморобні вибухові пристрої. В основу конструкцій таких пристроїв покладений принцип створення схеми, яка призводить до поразки цілей вибухом, який може керуватися самими різноманітними способами, кількість яких обмежується лише фантазією та навичками зловмисника.

Велика небезпека таких пристроїв у значній мірі обумовлена непередбаченістю принципу їх дії та різноманітний камуфляж, який значно ускладнює їх своєчасне виявлення.

Вибухонебезпечні предмети

НАСТУПНІ ХАРАКТЕРНІ ОЗНАКИ, ЯКІ ВКАЗУЮТЬ НА МОЖЛИВУ НАЯВНІСТЬ ВИБУХОВОГО ПРИСТРОЮ ТА ВИКЛИКАЮТЬ НЕОБХІДНІСТЬ МАКСИМАЛЬНОГО ПІДВИЩЕННЯ УВАГИ:

- ❖ виявлення в громадських місцях, транспорті сумок, валіз, пакунків, коробок та інших предметів, які залишені без нагляду власників;
- ❖ наявність на виявленому предметі стандартних бойових припасів, піротехнічних виробів, або їх частин; виявлення елементів тари, упакування, оболонки, обгортки, етикетки від зарядів вибухових речовин та засобів підризу промислового виготовлення з відповідним маркуванням;
- ❖ наявність на виявленому предметі частин та деталей, які не відповідають його прямому призначенню;
- ❖ наявність на виявленому предметі мобільного телефону, радіостанції, або інших пристроїв, здатних приймати радіосигнали;
- ❖ наявність на виявленому предметі електричних дротів, фрагментів електричних схем, антен, світлових індикаторів, ізоляційної стрічки, тощо, які не відповідають призначенню предмета, або функція яких незрозуміла;
- ❖ наявність дроту, нитки або мотузки яка відходить від виявленого предмета;
- ❖ виявлення предметів, які не відповідають навколишній обстановці, або походження яких незрозуміло;
- ❖ підозрілі звуки, які лунають від виявленого предмета (звук ходу механічного годинника, звук роботи вібраційного механізму або дзвінка телефону, інші періодичні звуки);
- ❖ наявність різкого запаху паливно-мастильних матеріалів, ацетону або інших хімічних речовин, що йде від виявленого предмета;
- ❖ незвичайно велика маса предмета, яка викликає підозру;
- ❖ наявність електричних дротів, мотузок на воротах, дверях, вікнах і інших конструкціях, що відкриваються;
- ❖ автотранспорт припаркований в підозрілих місцях, залишений на занадто довгий час, перенавантажений автотранспорт;
- ❖ місця локального ремонту дорожнього покриття та стін будівель, свіжопофарбовані, свіжоскопані місця, причину появи яких складно пояснити.

Дії населення за сигналом оповіщення "УВАГА ВСІМ"

Оповіщення населення про загрозу та виникнення надзвичайних ситуацій природного, техногенного, соціального та військового характеру здійснюється за допомогою сигналу **"УВАГА ВСІМ"**, який подається за допомогою:

- ❖ уривчастого звучання електросирен;
- ❖ частих гучних гудків на підприємствах;
- ❖ через мережу проводового радіомовлення;
- ❖ мережі державної та приватних телерадіомовних компаній;
- ❖ мережу ультракороткохвильових радіостанцій;
- ❖ мережу Інтернет;
- ❖ гучномовними пристроями на автомобілях (НП України, аварійно-рятувальних, комунальних служб тощо);
- ❖ інформаційними табло тощо.

Тривалість звучання попереджувального сигналу **"УВАГА ВСІМ"** не менше 5 хвилин.

Тексти повідомлень, що передаються у мережах радіомовлення і телебачення, виходять в ефір шляхом переривання трансляції всіх програм, тривають не менше 5 хвилин, та за необхідністю повторюються через 10-15 хвилин.

Повідомлення включають інформацію про характер та місце виникнення надзвичайної ситуації, зону можливого ураження, порядок дій населення, види захисту тощо. Вислухавши це повідомлення, необхідно діяти без паніки і метушні у відповідності з отриманими вказівками.

Кожний громадянин, який знаходиться на роботі, повинен виконувати всі розпорядження керівника суб'єкта господарювання, діяти у відповідності з планом дій у надзвичайних ситуаціях, а також приймати участь у проведенні аварійно-рятувальних робіт у складі формувань суб'єкту (у разі їх створення).

Дії населення за сигналом оповіщення "УВАГА ВСІМ"

ЯКЩО ГРОМАДЯНИН ЗНАХОДИТЬСЯ ВДОМА, ВІН ПОВИНЕН:

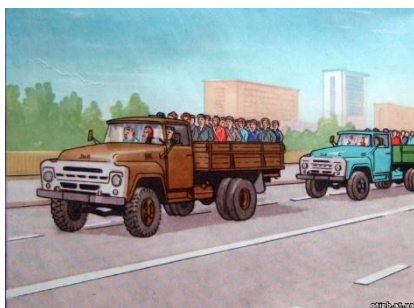
- ❖ почувши такий сигнал, негайно увімкнути і тримати постійно включеними гучномовець, радіоприймач або телевізор для того, щоб слухати повідомлення і вказівки органів місцевої влади, органу з питань цивільного захисту населення;
- ❖ привести в готовність індивідуальні засоби захисту органів дихання і шкіри, при їх відсутності приготувати найпростіші засоби (повсякденний одяг, взуття, ватно-марлеві пов'язки тощо);
- ❖ провести у квартирі (будинку) протипожежні профілактичні заходи, при необхідності підвищити захисні властивості квартири (будинку) від радіоактивних речовин (провести додаткову герметизацію);
- ❖ захистити продукти харчування і води від радіоактивного та хімічного зараження (покласти їх в холодильник, завернути в пергамент, плівку та пакети з них, використати герметичний посуд (термоси, банки, бідони, каністри тощо);
- ❖ знати (уточнити) місце найближчого сховища або укриття, де можна укритися. При їх відсутності приступити до пристосування під укриття підвалу (погребу) і до будівництва укриття найпростішого типу;
- ❖ при об'явленні відселення (евакуації) швидко підготуватися до неї (уточнити при необхідності місце збірного евакуаційного пункту).

ЯКЩО СИГНАЛ ЗАСТАВ ВАС В ТРАНСПОРТІ, ГРОМАДСЬКОМУ МІСЦІ:

- ❖ необхідно уважно і спокійно вислухати вказівки адміністрації про те, де поблизу знаходиться сховище (укриття), як найшвидше добратися і укритися в них, якщо є час то якнайшвидше добратися додому і діяти у відповідності з отриманими вказівками.

Евакуація

ЕВАКУАЦІЯ - організоване виведення чи вивезення із зони надзвичайної ситуації або зони можливого ураження населення, якщо виникає загроза його життю або здоров'ю, а також матеріальних і культурних цінностей, якщо виникає загроза їх пошкодження або знищення. Евакуація проводиться на державному, регіональному, місцевому або об'єктовому рівні.

ВИДИ ЕВАКУАЦІЇ: обов'язкова; загальна або часткова; тимчасова або безповоротна.
РІШЕННЯ ПРО ПРОВЕДЕННЯ ЕВАКУАЦІЇ ПРИЙМАЮТЬ:

- ❖ на державному рівні - Кабінет Міністрів України;
- ❖ на регіональному рівні - Рада міністрів Автономної Республіки Крим, обласні, Київська та Севастопольська міські державні адміністрації; на місцевому рівні - районні, районні у містах Києві чи Севастополі державні адміністрації, відповідні органи місцевого самоврядування;
- ❖ на об'єктовому рівні - керівники суб'єктів господарювання.

ОБОВ'ЯЗКОВА ЕВАКУАЦІЯ НАСЕЛЕННЯ ПРОВІДИТЬСЯ У РАЗІ ВИНИКНЕННЯ ЗАГРОЗИ:

- ❖ аварій з викидом радіоактивних та небезпечних хімічних речовин;
- ❖ катастрофічного затоплення місцевості;
- ❖ масових лісових і торф'яних пожеж, землетрусів, зсувів, інших геологічних та гідрогеологічних явищ і процесів;
- ❖ збройних конфліктів (з районів можливих бойових дій у безпечні райони, які визначаються Міністерством оборони України на особливий період).

ЗАГАЛЬНА ЕВАКУАЦІЯ ПРОВІДИТЬСЯ ДЛЯ ВСІХ КАТЕГОРІЙ НАСЕЛЕННЯ ІЗ ЗОН:

- ❖ можливого радіоактивного та хімічного забруднення;
- ❖ катастрофічного затоплення місцевості з чотиригодинним добіганням проривної хвилі при руйнуванні гідротехнічних споруд.

ЧАСТКОВА ЕВАКУАЦІЯ ПРОВІДИТЬСЯ для вивезення категорій населення, які за віком чи станом здоров'я у разі виникнення надзвичайної ситуації не здатні самостійно вжити заходів щодо збереження свого життя або здоров'я, а також осіб, які відповідно до законодавства дглядають (обслуговують) таких осіб.

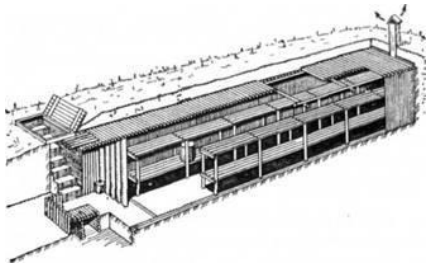
ПОРЯДОК ПРОВЕДЕННЯ ЕВАКУАЦІЇ ВИЗНАЧАЄТЬСЯ КАБІНЕТОМ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ.

Захисні споруди

ДО ЗАХИСНИХ СПОРУД ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ НАЛЕЖАТЬ:

- ❖ **сховище** - герметична споруда для захисту людей, в якій протягом певного часу створюються умови, що виключають вплив на них небезпечних факторів, які виникають внаслідок надзвичайної ситуації, воєнних дій та терористичних актів (укриттю підлягають працівники найбільшої працюючої зміни суб'єктів господарювання, персонал атомних електростанцій, хворі, медичний та обслуговуючий персонал закладів охорони здоров'я);
- ❖ **протирадіаційне укриття** - негерметична споруда для захисту людей, в якій створюються умови, що виключають вплив на них іонізуючого опромінення у разі радіоактивного забруднення місцевості (укриваються працівники суб'єктів господарювання, розташованих за межами зон можливих значних руйнувань, населення міст, хворі, медичний та обслуговуючий персонал закладів охорони здоров'я, розташованих за межами зон можливих значних руйнувань);
- ❖ **швидкосторуджувана захисна споруда ЦЗ** - захисна споруда, що зводиться із спеціальних конструкцій за короткий час в особливий період (укривається населення міст, віднесених до груп цивільного захисту, яке не підлягає евакуації у безпечне місце).

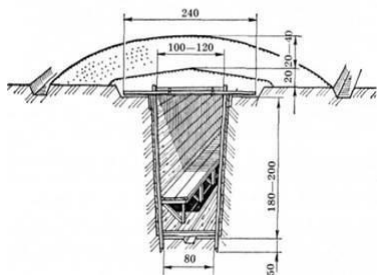
Для захисту людей від деяких факторів небезпеки, що виникають внаслідок надзвичайних ситуацій також використовуються споруди подвійного призначення та найпростіше укриття

Споруда подвійного призначення - це наземна або підземна споруда, що може бути використана за основним функціональним призначенням і для захисту населення.

Найпростіше укриття - це фортифікаційна споруда, цокольне або підвальне приміщення, що знижує комбіноване ураження людей від небезпечних наслідків надзвичайних ситуацій, а також від дії засобів ураження в особливий період.

Для вирішення питань щодо укриття населення в захисних спорудах цивільного захисту центральні органи виконавчої влади, Рада міністрів Автономної Республіки Крим, місцеві державні адміністрації, органи місцевого самоврядування та суб'єкти господарювання завчасно створюють фонд захисних споруд.

Утримання захисних споруд цивільного захисту у готовності до використання за призначенням здійснюється суб'єктами господарювання, на балансі яких вони перебувають (у тому числі споруд, що не увійшли до їх статутних капіталів у процесі приватизації (корпоратизації), за рахунок власних коштів.

Дії в умовах терористичної загрози

Для мирних громадян, які опинилися в екстремальній ситуації, існують певні, перевірені світовою практикою, правила поведінки. Кожен, хто їх виконує, зберігає власне життя та допомагає зберегти інші.

ЗАГАЛЬНІ ПРАВИЛА БЕЗПЕКИ

- ❖ Слід бути особливо обережним на багатолюдних заходах, у розважальних закладах, супермаркетах.
- ❖ Звертайте увагу на підозрілих людей, предмети, будь-які підозрілі дрібниці. Про все підозріле одразу ж повідомте співробітників правоохоронних органів.
- ❖ Ніколи не беріть від незнайомців пакети та сумки, не залишайте свій багаж без нагляду.
- ❖ У родини має бути план дій у надзвичайних умовах, у всіх членів родини повинні бути записані номери телефонів, адреси електронної пошти.
- ❖ Необхідно призначити місце, де ви зможете зустрітися з членами вашої родини в разі екстремальної ситуації.
- ❖ Завжди дізнавайтесь, де знаходяться резервні (запасні) виходи з приміщення.
- ❖ У будинку необхідно зміцнити та опечатати входи до підвалів та на горища, встановити домофони, звільнити сходи та коридори від зайвих предметів.
- ❖ Необхідно організувати чергування мешканців будинку, які мають регулярно обходити будівлю, звертаючи особливу увагу на появу незнайомих людей та автомобілів, розвантаження мішків та коробок.
- ❖ Якщо відбувся вибух, пожежа, землетрус, не користуйтеся ліфтом.
- ❖ Не піддавайтеся паніці, що б не відбулося, пам'ятайте, що паніка може спровокувати терористів пришвидшити теракт, а також завадити владі попередити злочин або зменшити його наслідки.

ЯК ВИЯВИТИ ТЕРОРИСТА

- ❖ Терористи, як правило, діють приховано, намагаючись не потрапляти на очі ані громадянам, ані правоохоронним органам. Якщо ознаки дивної поведінки не можна пояснити, одразу повідомте про це силові структури.
- ❖ Будьте уважними, намагайтеся запам'ятати прикмети цих людей, особливі риси обличчя, одяг, імена, прізвиська, шрами і татуювання, особливості мови та манери поведінки, теми розмови та інше. Не намагайтеся зупинити їх самостійно, інакше ви можете стати їхньою першою жертвою.

Дії в умовах терористичної загрози

РЕКОМЕНДАЦІЇ ТИМ, ХТО ОПИНИВСЯ В ЗАРУЧНИКАХ:

- ❖ Якщо є підозра, що приміщення, де ви знаходитесь, почали штурмувати, краще піти подалі від вікон, дверей, проходів, лягти на підлогу і прикрити голову руками.
- ❖ Важливо пам'ятати, що втекти можна тільки в перші хвилини захоплення. Потім будь-які спроби можуть тільки нашкодити.
- ❖ Якщо втекти все ж вдалося, ваш другий ворог після терористів - натовп. Намагайтеся уникати скупчень народу і вузьких проходів.
- ❖ негайно позбудьтеся від шарфів, краваток та сумок на довгому ремені.
- ❖ Виставте перед собою руки, зігнуті і злегка розсунуті в ліктях, щоб захистити грудну клітину від здавлювання.
- ❖ Ні в якому разі не нахиляйтеся, намагайтеся залишатися на ногах.
- ❖ Якщо ви все-таки упали, встаючи, не намагайтеся спиратися на руки. Якщо встати не вдається, скруться клубочком і постарайтеся захистити голову.
- ❖ Якщо втекти не вдалося, не втрачайте надії, рано чи пізно вас обов'язково врятують, і ваше завдання - вистояти до приходу підмоги.
- ❖ Не проявляйте ніякої активності, щоб не спровокувати терористів. Виконуйте всі їхні вимоги. Перш ніж щось зробити, краще запитати у них дозволу.
- ❖ Не обурюйтеся і спробуйте переконати інших вести себе тихо.
- ❖ Не намагайтеся зв'язатися з родичами або поліцією.
- ❖ Постарайтеся хоча б поглядом підтримати тих, хто поруч і потребує вашої допомоги.
- ❖ Будьте готові до того, що спалахи агресії і навіть садизму неминучі серед заручників. Намагайтеся на щось відволіктися, щоб не зірватися.
- ❖ Не беріть у руки зброї, щоб при звільненні вас не сплутали з терористами. Тримайтеся від них подалі, щоб не потрапити під кулю снайпера.
- ❖ І найголовніше: у жодному разі не панікуйте.